

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VIŠKE POSLOVNE ŠOLE
RAČUNOVODSKA ANALIZA POSLOVANJA PODJETJA PRESTA

Ljubljana, september 2019

SABINA PEHLIĆ

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Sabina Pehlič študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Analiza poslovanja podjetja Presta, d. o. o., pripravljenega v sodelovanju s svetovalcem mag. Aleksandrom Igličarjem

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študentke: _____

KAZALO

UVOD.....	1
1 PREDSTAVITEV IZBRANEGA PODJETJA	2
2 ANALIZA IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA.....	3
2.1 Analiza prihodkov v letih 2017 in 2018	4
2.2 Analiza odhodkov v letih 2017 in 2018	5
3 ANALIZA BILANCE STANJA	7
3.1 Dolgoročna sredstva.....	8
3.2 Kratkoročna sredstva	10
3.3 Kapital.....	11
3.4 Dolgoročne in kratkoročne obveznosti.....	11
4 PRIMERJALNA ANALIZA KAZALNIKOV POSLOVANJA.....	11
4.1 Kazalnik plačilne sposobnosti	13
4.2 Kazalnik stanja financiranja.....	14
4.3 Kazalniki gospodarnosti in donosnosti.....	16
SKLEP	23
LITERATURA IN VIRI.....	24

KAZALO TABEL

Tabela 1: Podatki o poslovanju izbranega podjetja za obdobje od leta 2014 do 2018	2
Tabela 2: Izkaz poslovnega izida izbranega podjetja v letih 2017 in 2018	3
Tabela 3: Izkoriščenost nastanitvenih kapacitet v izbranem podjetju v letu 2018	4
Tabela 4: Struktura odhodkov v izbranem podjetju v letih 2017 in 2018	5
Tabela 5: Bilanca stanja izbranega podjetja v letih 2017 in 2018	7
Tabela 6: Amortizacija opreme v izbranem podjetju.....	9
Tabela 7: Podatki o poslovanju sorodnega podjetja od 2014 do 2018	12
Tabela 8: Izračun hitrega koeficienta.....	13
Tabela 9: Izračun deleža kapitala v financiranju	15
Tabela 10: Izračun koeficienta celotne gospodarnosti.....	17
Tabela 11: Izračun koeficienta čiste dobičkonosnosti kapitala.....	18
Tabela 12: Izračun koeficienta čiste donosnosti sredstev	20
Tabela 13: Kazalnik čiste dobičkonosnosti prihodkov od prodaje	21

KAZALO SLIK

Slika 1: Hitri koeficient.....	14
Slika 2: Delež kapitala v financiranju	16

Slika 3: Kazalnik celotne gospodarnosti.....	18
Slika 4: Kazalnik čiste dobičkonosnosti kapitala.....	19
Slika 5: Kazalnik donosnosti sredstev	21
Slika 6: Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje	22

UVOD

Uspešnost poslovanja podjetja je zelo odvisna od pravilnega odločanja poslovodstva podjetja. Temelj za kakovostno odločanje je podrobna analiza podjetja za določeno obdobje. Analizirani podatki morajo vsebovati strokovne, hitre in kakovostne informacije. Iz analize poslovanja podjetja lahko vodstvo ugotovi, na kakšen način je v preteklosti poslovalo in kaj je najbolj vplivalo na rezultate njegovega poslovanja. Računovodska analiza poslovanja nam daje najcelovitejše in najpopolnejše informacije o poslovanju nekega podjetja, ker sta temelji za njeno oblikovanje izkaz poslovnega izida ter izkaz bilance stanja.

Predmet mojega diplomskega dela je računovodska analiza poslovanja podjetja Presta, d. o. o. Za to podjetje sem se odločila, ker ga poznam, saj sem v njem že delala ter opravljala prakso, poleg tega pa v poslovodstvu dela tudi moj družinski član. Vodstvo podjetja je prevzel leta 2013, ko je podjetje bilo pred stečajem in z več kot 400.000 evrov izgube. Pri izdelavi analize se bom najbolj ukvarjala s preučevanjem stroškov poslovanja podjetja, ker so stroški v vsakem podjetju osrednja ekonomska kategorija.

Namen diplomske naloge je izdelava računovodske analize izbranega podjetja, ker v podjetju tega ne izvajajo. Najbolj se bom poglobila v stroške poslovanja. Izvedla bom analizo stroškov ter poskusila ugotoviti način, možnosti in predloge za njihovo znižanje. Upam, da bom s svojimi ugotovitvami pomagala poslovodstvu pri oblikovanju strategije nadaljnjega razvoja.

Cilj diplomske naloge je s podrobno analizo ugotoviti prednosti in slabosti v poslovanju podjetja ter ugotoviti področja, ki bi jih bilo treba izboljšati.

V diplomskem delu bom uporabila različne metode raziskovanja. V teoretičnem delu bom zbrala, iskala in študirala razpoložljivo domačo in tujo literaturo. V analitičnem delu bom naredila primerjalno analizo ter analizo različnih obdobj s pomočjo bilanc stanja, izkazov poslovnega izida in drugih poročil podjetja.

V prvem delu sem predstavila izbrano podjetje Presta, d. o. o., dejavnost podjetja ter predstavila kratko zgodovino o podjetju. V naslednjih dveh poglavjih sem analizirala izkaz poslovnega izida ter bilanco stanja. V zadnjem četrtem poglavju sem se osredotočila na primerjavo s sorodnim podjetjem z uporabo kazalnikov, kjer bom najprej predstavila podjetje ter opisala podobnosti podjetij, nato sem izračunala kazalnike in podrobneje analizirala poslovanja podjetij.

1 PREDSTAVITEV IZBRANEGA PODJETJA

Podjetje Presta, d. o. o., je bilo ustanovljeno 15. februarja 1991 v Novi Gorici. Ukvarja se s ponudbo nočitvenih storitev. Ponujajo namestitve v treh različnih objektih, in sicer:

- Hotel Presta,
- Študentski dom Presta,
- Nastanitveni dom Presta.

Podjetje se nahaja na zelo dobri lokaciji, saj je skoraj v središču mesta. Od športnega parka Nova Gorica je oddaljeno 50 metrov. Ob podjetju je tudi restavracija Presta, ki posluje kot samostojno podjetje in ponuja gostinske usluge gostom v podjetju Presta, d. o. o.

Nastanitvene zmogljivosti podjetja so 201 postelj, a od tega v:

- Hotelu Presta – 10 sob (5 enoposteljne, 5 dvoposteljne) skupno 15 ležišč;
- študentski dom je apartmajskega tipa (to pomeni dve sobi s skupno kopalnico). Takšnih je 15 apartmajev s skupno 54 ležišč;
- nastanitveni dom ima 66 dvoposteljnih sob, kar skupaj znaša 132 ležišč.

Tabela 1: Podatki o poslovanju izbranega podjetja za obdobje od leta 2014 do 2018

Postavka (v EUR)	2014	2015	2016	2017	2018
Čisti prihodki od prodaje	297.798	320.412	326.478	358.029	370.528
Čisti dobiček ali izguba	-549	59.485	60.072	67.236	49.075
Prenesena izguba (31. 12.)	-403.076	-343.591	-283.519	-216.283	-167.208
Sredstva (31. 12.)	2.070.046	2.067.003	2.075.955	2.115.868	2.148.656
Kapital (31. 12.)	1.609.018	1.668.503	1.728.574	1.795.810	1.844.885
Število zaposlenih (31. 12.)	3	5	5	5	5

Vir: Ajpes(2015), Ajpes (2016), Ajpes (2017), Ajpes (2018) in Ajpes (2019).

V tabeli 1 sem vrednostno prikazala ključne podatke poslovanja podjetja v preteklem petletnem obdobju. Iz tabele se vidi, da je podjetje od ustanovitve pa do leta 2014 ustvarilo preneseno izgubo v višini 403.076 evrov (v nadaljevanju EUR) in je bilo pred stečajem. Lastnik podjetja je poskusil prodati podjetje, a ko mu to ni uspelo, je v podjetje pripeljal novega direktorja. Novi direktor je prišel v podjetje, ki je bilo informacijsko nepismeno, ni imelo niti enega računalnika, podjetje je poslovalo na zastarel način. Kupili so programsko

opremo POS-elektrončka, ki jim je olajšala delo, ker s svojimi recepcijskimi programi zagotavlja:

- prikaz dejanskega stanja rezervacij,
- prikaz prometa gostov za katerokoli obdobje v preteklosti,
- operativna poročila, kot so: prihodi, odhodi ter prisotni gostje.

V podjetju dobiček uporabljajo za sanacijo izgube iz preteklega obdobja. Prenesena izguba je konec leta 2014 znašala 403.076 EUR, konec leta 2018 prenesena izguba znaša 167.208 EUR, kar pomeni, da je izguba manjša za 235.868 EUR.

2 ANALIZA IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA

Analiza poslovanja je empirična veda, ki se ukvarja s procesom spoznavanja konkretnega poslovanja določenega podjetja z določenim ekonomskim in organizacijskim namenom. Izkaz poslovnega izida spada med temeljne računovodske izkaze, v katerem mora podjetje resnično in pošteno prikazati poslovni izid za poslovno leto ali medletno obdobje, za katerega se sestavlja. Rezultat poslovnega izida je lahko dobiček ali izguba, ki jo dobimo tako, da od prihodkov odštejemo odhodke. Izkaz poslovnega izida pokaže vodstvu, bankam ali investitorjem, kako donosno je podjetje oz. podjetnik. Pri poslovnem izidu poznamo dve različici, in sicer nemško ter angleško (Data d. o. o., 2015).

Tabela 2: Izkaz poslovnega izida izbranega podjetja v letih 2017 in 2018

Postavka/leto (v EUR)	2018	2017	Indeks 18/17
Poslovni prihodki	370.529	358.029	103
Čisti prihodki od prodaje	311.929	298.129	105
Čisti prihodki od najemnin	58.600	59.900	98
Poslovni odhodki	319.211	276.613	115
Dobiček iz poslovanja	51.318	81.416	63
Finančni prihodki	3.835	2.164	177
Finančni prihodki od danih posojil	3.835	2.164	177
Finančni odhodki	2.695	3.141	86
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	2.695	3.141	86
Drugi prihodki	6.158	2.791	221
Drugi odhodki	4.146	8.037	51
Celotni dobiček	54.470	75.193	72

se nadaljuje

Tabela 2: Izkaz poslovnega izida izbranega podjetja v letih 2017 in 2018 (nad.)

Postavka/leto (v EUR)	2018	2017	Indeks 18/17
Davek iz dobička	5.395	7.957	68
Čisti dobiček obračunskega obdobja	49.075	67.236	73

Vir: Ajpes (2018) in Ajpes (2019).

2.1 Analiza prihodkov v letih 2017 in 2018

Iz tabele 2 je razvidno, da so se poslovni prihodki v letu 2018 povečali za 3 % glede na predhodno leto. Poslovni prihodki v letu 2018 znašajo 370.529 EUR, a od tega 311.929 EUR so ustvarili z oddajanjem sob in 58.600 EUR znašajo prihodki od najemnin. Podjetje v svoji lasti ima restavracijo s kuhinjo ter bar s terasami, ki jih oddaja Restavraciji Presta. Oddaja tudi večnamenski prostor, v katerem vadi Plesna šola Miro, ter nekaj pisarniških prostorov različnim podjetjem. Finančni prihodki v letu 2018 znašajo 3.835 EUR in predstavljajo prihodke od obresti in zamudnih obresti za dana posojila. Med druge prihodke v podjetju knjižijo subvencionirano bivanje študentov.

Podjetje večino svojih prihodkov ustvari s svojo osnovno dejavnostjo, oddajanjem sob različnim gostom. V tabeli 3 bom prikazala izkoriščenost nastanitvenih kapacitet v letu 2018.

Tabela 3: Izkoriščenost nastanitvenih kapacitet v izbranem podjetju v letu 2018

Postavka	Letna nastanitvena zmogljivost	Število nočitev	Odstotek zasedenosti (v %)
Hotel	5.475	5.426	99
Nastanitveni dom	48.180	39.327	81
Študentski dom	19.710	13.817	70
Skupaj	73.365	58.570	79,83

Vir: Presta d. o. o (2018a).

Povprečna izkoriščenost nastanitvenih kapacitet znaša 79,83 %. Najboljša zasedenost je bila v poslovni enoti hotel, in sicer 99 %, a najslabša v študentskem domu, samo 70 %. Na osnovi zgornjih izračunov o zasedenosti kapacitet mislim, da bi bilo smiselno najeti nekaj posojil ter preoblikovati študentski dom v hotel, ker se oddajanje na krajši rok veliko bolj izplača. To sem ugotovila s pomočjo analize prihodkov od poslovanja za leto 2018. Podjetje je v letu 2018 ustvarilo 133.650 EUR prihodkov od prodaje sob v hotelu, a samo 72.570 EUR je bil prihodek v študentskem domu, kar pomeni, da je hotel z desetimi sobami ustvaril za 61.080 EUR več prihodkov kot študentski dom, ki ima na razpolago

trikrat več sob, in sicer 8 enoposteljnih in 22 dvoposteljnih. Na tak način in z dobro cenovno politiko bi podjetje ustvarilo veliko višje prihodke, posledično bi tudi dobiček iz poslovanja bil večji. Podjetje bi hitreje poravnalo preneseno izgubo in se začelo razvijati.

2.2 Analiza odhodkov v letih 2017 in 2018

Odhodki zmanjšujejo gospodarsko korist v obračunskem obdobju v obliki zmanjšanj sredstev (kot je zmanjšanje zalog zaradi prodaje) ali pa povečanje dolgov. Odhodki preko poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala. Odhodke delimo na poslovne odhodke, finančne odhodke ter druge odhodke (Slovenski računovodski standard 14, 2016). »Stroški so cenovno izraženi potroški delovnih sredstev, predmetov dela, delovne sile in storitev pri proučevanju poslovanju.« (Čadež & Hočevar, 2008, str. 6) Torej stroški nastanejo pri poslovnem procesu, ko trošimo prvine poslovnega procesa.

Tabela 4: Struktura odhodkov v izbranem podjetju v letih 2017 in 2018

Postavka (v EUR)	2018	Struktura v %	2017	Struktura v %	Indeks 18/17
Poslovni odhodki	319.210	97,90	276.612	96,11	115
Stroški blaga, materiala in storitev	183.850	56,38	163.710	56,88	112
Nabavna vrednost podanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala	67.566	20,72	61.412	21,34	110
Stroški storitev	116.284	35,66	102.298	69,94	114
Stroški dela	87.234	26,75	70.724	24,57	123
Stroški plač	60.171	18,45	49.283	17,12	122
Stroški pokojninskih zavarovanj	5.325	1,63	4.362	1,51	122
Stroški drugih socialnih zavarovanj	4.362	1,34	3.573	1,24	122
Drugi stroški dela	17.376	5,33	13.506	4,69	129
Odpis vrednosti	36.844	11,30	35.012	12,16	105
Amortizacija	36.844	11,30	35.012	12,16	105
Drugi poslovni odhodki	11.282	3,46	7.166	2,49	157

se nadaljuje

Tabela 4: Struktura odhodkov v izbranem podjetju v letih 2017 in 2018 (nad.)

Postavka (v EUR)	2018	Struktura v %	2017	Struktura v %	Indeks 18/17
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	2.696	0,83	3.142	1,09	86
Drugi odhodki	4.146	1,27	8.037	2,80	51

Vir: Ajpes (2018) in Ajpes (2019).

Najvišjo postavko v skupnih odhodkih, in sicer 35,66 % predstavljajo stroški storitev. Najvišja postavka storitev na letni ravni so stroški računovodskega servisa, ki znašajo 17.568 EUR, stroški strokovnega svetovanja v vrednosti 20.400 EUR ter stroški študentskega servisa v znesku 18.000 EUR. Sledijo jim različni stroški zavarovanja objektov v višini 4.500 EUR, stroški pralnice 2.100 EUR ter ostali stroški, kot so vzdrževanje spletne strani, različne naročnine za telefon, internet, kabelsko televizijo, časopise ter dimnikarske in dezinseksijske usluge in tako naprej. Storitveni stroški so stroški, na katera podjetje nima velikega vpliva, ker so za nemoteno poslovanje nujno potrebni.

Naslednjo visoko postavko v skupini odhodki predstavljajo stroški dela, in sicer 87.234 EUR. Stroški dela so se nekoliko zvišali v letu 2018 glede na ostala leta. Razlog za to je delno v dejstvu, da so enega delavca, ki je bil polovično zaposlen, zaposlili za polni delovni čas. V letu 2018 so izplačali tudi za 200 EUR višji regres na delavca. Nekaj denarja so izplačali delavcem kot nagrado za uspešno opravljeno delo, ker so se začeli zavedati, da delavec ni samo strošek, vendar da s svojim delom gradi večjo celotno učinkovitost podjetja. Receptor je tisti, ki naredi prvi stik s gosti v hotelu, zato je od njegovega vedenja v veliki meri odvisno ali bo gost spet prišel nazaj. Zadovoljen delavec bo prijazen, ustrežljiv, organiziran, prilagodljiv in produktiven tako bodo gosti ponovno prišli.

Stroški energije so naslednja postavka po velikosti in so znašali 52.248 EUR v letu 2018. Na stroške energije bi podjetje lahko vplivalo ter jih zmanjšalo. Z vgradnjo toplotne črpalke, zamenjavo nekaterih oken, uvedbo LED-tehnologije in master switch kartičnega odločilnega sistema bi se stroški energije bistveno zmanjšali.

Stroški amortizacije so v letu 2018 znašali 36.844 EUR. V podjetju za amortizacijo uporabljajo metodo enakomernega časovnega amortiziranja. Amortizacijo obračunajo po naslednjih stopnjah: objekt 1,3 %, dvigalo 5 %, vzmetnice 11 %, klima 12,5 %, službena vozila 12,5 % ter brezžično omrežje 50 %.

3 ANALIZA BILANCE STANJA

Bilanca stanja prikazuje stanje sredstev ter obveznosti podjetja na določen dan. Sestavljena je iz leve in desne strani. Na levi strani imamo aktivo, ki zajema premoženje podjetja, ki ga delimo na kratkoročna in dolgoročna sredstva. V aktivo spadajo zemljišča, zgradbe, opreme, transakcijski račun, denar v blagajni ter različne zaloge itd. Na desni strani pa imamo pasivo katera nam prikazuje dolgove podjetja ter kapital podjetja. Tudi tukaj se obveznosti delijo na dolgoročne in kratkoročne (Data d. o. o., 2015).

Tabela 5: Bilanca stanja izbranega podjetja v letih 2017 in 2018

Postavka (v EUR)	31. 12. 2018	Struktura v %	31. 12. 2017	Struktura v %	Indeks_{18/17}
Dolgoročna sredstva	1.491.872	69,43	1.502.749	71,03	99
Opredmetena osnovna sredstva	1.491.872	100	1.502.749	100	99
Kratkoročna sredstva	656.784	30,57	612.819	28,97	107
Zaloge	29.682	4,52	0	/	/
Kratkoročne finančne naložbe	497.118	75,69	437.800	71,44	113
Kratkoročne poslovne terjatve	80.276	12,22	101.567	16,57	79
Denarna sredstva	49.709	7,67	73.453	11,99	68
SKUPAJ SREDSTVA	2.148.656	100,00	2.115.868	100,00	102
Kapital	1.844.886	85,86	1.795.810	84,87	103
Vpoklicni kapital	794.233	43	794.233	44,20	100
Kapitalske rezerve	1.217.861	66	1.217.861	67,80	100
Prenesena izguba	-167.209	-9	-216.283	-12	77
Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	188.003	8,75	188.003	8,89	100
Dolgoročne obveznosti	23.445	1,09	0	/	/

se nadaljuje

Tabela 5: Bilanca stanja izbranega podjetja v letih 2017 in 2018 (nad.)

Postavka (v EUR)	31. 12. 2018	Struktura v %	31. 12. 2017	Struktura v %	Indeks _{18/17}
Dolgoročne poslovne obveznosti	23.445	100	0,00	/	/
Kratkoročne obveznosti	92.322	4,30	132.054	6,24	70
Kratkoročne finančne obveznosti	65.000	70,41	101.000	76,48	64
Kratkoročne poslovne obveznosti	27.322	29,59	31.054	23,52	88
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	2.148.656	100,00	2.115.868	100,00	102

Vir: Ajpes (2018) in Ajpes (2019).

Kot je razvidno iz zgornje tabele, so se sredstva in obveznosti do virov sredstev iz leta 2017 na leto 2018 povečala, in sicer za 2 %. Dolgoročna sredstva so se glede na predhodno leto zmanjšala, in sicer za 1 %, medtem ko so se kratkoročna sredstva zvišala za 7 %. Zmanjšanje dolgoročnih sredstev je posledica prodanega službenega avtomobila, višanje kratkoročnih sredstev je pa posledica ustvarjene zaloge ter povišanje kredita za poslovni prostor. Najopaznejša razlika se je zgodila pri dolgoročnih obveznostih, ki so se zvišale, in sicer iz 0 % na 1,09 % zaradi nakupa novega službenega vozila. Kratkoročne obveznosti so se zmanjšale iz 6,24 % v letu 2017 na 4,30 % v letu 2018, to sta skoraj 2 odstotni točki.

3.1 Dolgoročna sredstva

Dolgoročna sredstva so tista, ki podjetje namerava obdržati več kot eno leto. Del dolgoročnih sredstev so opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena osnovna sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve, dolgoročne finančne naložbe, naložbene nepremičnine, dolgoročne poslovne terjatve ter odložene terjatve za davek (Slovenska računovodska standarda 1 in 2, 2016). Podjetje v svoji bilanci stanja izkazuje samo opredmetena osnovna sredstva, ki so se zmanjšala za 10.877 EUR. Razlog za zmanjšanje je prodaja poslovnega avtomobila. Podjetje ima med osnovnimi opredmetenimi sredstvi zgradbe, zemljišče ter službene avtomobile. V podjetju objekte amortizirajo po stopnji 1,3 %, do sedaj odpisana vrednost objektov znaša 700.000 EUR, in sicer 300.000 EUR študentskega doma in 400.000 EUR nastanitvenega doma. Opremo amortizirajo po stopnji 12,5 %, za katero je povprečna doba amortiziranja 8 let. Po enaki amortizacijski stopnji pa

tudi amortizirajo službene avtomobile. Med opremo pa imajo tudi dvigalo, ki ga amortizirajo po 5 % stopnji.

Tabela 6: Amortizacija opreme v izbranem podjetju

V EUR	Število kosov	Nabavna vrednost	Odpisana vrednost	Neodpisana vrednost	Odpisana vrednost (v %) 31. 12. 2018
Klimatska naprava ARGO	5	2.548	577	1.971	23
Potopna črpalka	1	497	29	468	6
Klimatska naprava ARGO	1	571	48	523	8
Senčilo RALUX	1	4.400	147	4.253	3
Oprema za brezžično omrežje	1	1.212	1.212	0	100
Alarmna centrala	1	1.384	609	739	45
Računalnik ANNI	1	583	583	0	100
Vzmetnice LADY 160 x 200	5	845	186	659	22
Vzmetnice LADY 80 x 200	49	5096	1121	3975	22
Hladilnik mini bar	5	430	215	215	50
Hladilnik VOX	5	445	334	111	75

Vir: Presta d. o. o. (2018b).

V izbranem podjetju pri amortizaciji imajo največ stroškov z vzmetnicami, saj jih konstantno menjavajo zaradi higienskih razlogov. V hotelu so bile vzmetnice zamenjane pred dvema letoma, medtem ko so bile v študentskem domu zamenjane z prenovo. Podjetje svoje vzmetnice menjava po potrebi zato jih neprestano pregledujejo in menjavajo. Amortizacijska stopnja vzmetnic je 11 %, kar pomeni, da je njihova življenjska doba 9 let. Poleg vzmetnic so v hotelu pred dvema letoma zamenjali hladilnik oziroma mini bar,

katerega amortizacijska stopnja znaša 25 %. V letu 2016 je podjetje kupilo potopno črpalko, ki jo amortizirajo po stopnji 5 % in je do leta 2018 bila odpisana samo 6 %, kar znaša vrednostno 29 EUR. Črpalko uporabljajo za črpanje vode ter preprečevanje poplavl v kletnih prostorih, do katere pride v primeru večjih nalivov. Leta 2016 je podjetje kupilo pet klimatskih naprav po nabavni vrednosti 2.548 EUR, ki so jih namenili za hotelske sobe. V letu 2017 pa so kupili še eno klimatsko napravo po nabavni vrednosti 571 EUR, ki so jo vgradili v receptorski prostor. Lansko leto se je podjetje odločilo prenoviti zunanjo teraso, ki jo ima Restavracija Presta v najemu. Za prenovu so kupili novo streho, ki je imela nabavno vrednost 4.400 EUR. Podjetje za senčilo uporablja 10 % amortizacijsko stopnjo, zato je od predhodnega leta bila amortizirana samo 3 %. V podjetju že 4 leta uporabljajo alarmno napravo, katere je amortizacijska stopnja 11 % in je bila do sedaj odpisana v vrednosti 609 EUR, kar je 45 % celotne nabavne vrednosti. Leta 2013 je podjetje tudi kupilo nov računalnik, ki ga uporabljajo na recepciji. Njegova nabavna vrednost je znašala 583 EUR in se je amortiziral po amortizacijski stopnji 25 % ter je bil do sedaj v celoti amortiziran, zato je njegova sedanja vrednost 0 EUR. Podjetje je svojo opremo za brezžično omrežje kupilo že leta 2010, ki so jo amortizirali po stopnji 50 % in ki je bila po dveh letih uporabe v celoti amortizirana.

Ostale opreme, ki se je že amortizirala, nisem vpisala, a med to opremo sodijo postelje, omare, mize, kopalnice ter čajne kuhinje v študentskem domu. Na osnovi tega lahko zaključimo, da je oprema v podjetju zelo stara in obrabljena, vendar njihovih gostov to ne moti, pomembno jim je, da je vse čisto, da hladilnik in štedilnik delujeta in da je terasa dovolj velika in v senci. Razlog za to, da podjetje ne vlaga v novo opremo, vendar prenovijo samo nujno potrebno, je ta, da želijo čim prej poravnati preneseno izgubo.

3.2 Kratkoročna sredstva

Za razliko od dolgoročnih sredstev pri kratkoročnih sredstvih jih namerava podjetje obdržati do enega leta. Sestavljena so iz sredstva za prodajo, zaloge, kratkoročne finančne naložbe, kratkoročne poslovne terjatve, denarna sredstva ter kratkoročne aktivne časovne razmejitve (Data d. o. o., 2015).

Kratkoročna sredstva so na dan 31. 12. 2018 znašala 656.784 EUR in so v primerjavi s predhodnim letom višja za 7 %, kot je razvidno iz tabele. Poleg celotnih kratkoročnih sredstev so se zvišale tudi kratkoročne finančne naložbe, in sicer za 13 % glede na predhodno leto. Najbolj opazna razlika pa je razvidna pri zalogah, ki je iz 0 EUR skočila na kar 29.682 EUR. Razlog za to je nakup cevi za talno gretje, saj jih podjetje namerava v roku enega leta vgraditi.

Kratkoročne poslovne terjatve so se zmanjšale za 21 %, in sicer iz 101.566 EUR v letu 2017 na 80.276 EUR v letu 2018. Razlog za nastanek kratkoročnih poslovnih terjatev je plačilna nedisciplina nekaterih podjetij. Podjetja so nastanila svoje delavce v nastanitveni dom, računov za opravljeno uslugo pa niso poravnali. S takšnim ravnanjem so vplivali na poslovni izid podjetja. Med finančne kratkoročne naložbe podjetje knjiži poslovni prostor v

Šempetru, ki trenutno ne obratuje in ga nima namena obdržati, zato ga knjižijo med kratkoročnimi naložbami.

3.3 Kapital

Kapital je opredeljen z vložki lastnikov ter z zneski, ki so nastali pri poslovanju in pripadajo lastnikom. Znesek kapitala pripada lastnikom, ko podjetje preneha poslovati. Vrednost kapitala je možno zmanjšati, in sicer z nastalimi izgubami pri poslovanju, odkupljenimi lastnimi delnicami ter lastnimi poslovnimi deleži in dvigi (Slovenski računovodski standard 8, 2016).

Kot je razvidno iz tabele, ima podjetje veliko izgubo iz predhodnih let, ki jo vsako leto skušajo zmanjšati. Leta 2018 glede na predhodno leto so jo zmanjšali za 2,99 odstotne točke. Celotni kapital se je zvišal v letu 2018 za 3 % v primerjavi s predhodnim letom, razlog za to je manjša izguba.

3.4 Dolgoročne in kratkoročne obveznosti

Obveznosti delimo na dolgoročne in kratkoročne. Razlika med njima je zapadlost plačila, in sicer pri dolgoročnih je zapadlost plačila daljša od enega leta. Pri kratkoročnih obveznostih je zapadlost plačila krajša od enega leta (Data d. o. o., 2015).

Obveznosti so se iz leta 2017 na leto 2018 zmanjšale za 12 %, razlog je predvsem zmanjšanje kratkoročnih finančnih obveznosti. Kratkoročne finančne obveznosti so se zmanjšale za 36 %, in sicer iz 101.000 EUR v letu 2017 na 65.000 EUR v letu 2018. Za znižanje kratkoročnih finančnih obveznosti se podjetje zelo trudi, saj sem sodi posojilo, ki ga podjetje misli poravnati v naslednjem letu. Podjetje je imelo ob koncu leta 2018 27.322 EUR kratkoročnih poslovnih obveznosti iz rednega delovanja, ki so bile poplačane v prvem oziroma drugem mesecu v novem letu, saj se nanašajo na predhodno leto, rok plačila pa zapade v novem letu.

Pri obveznostih je pa najbolj opazna razlika pri dolgoročnih poslovnih obveznostih, ki so se zvišale iz 0 EUR na 23.445 EUR. Vzrok za nastanek dolgoročnih poslovnih obveznosti je bil nakup službenega avtomobila, ki ga odplačujejo z lizingom.

4 PRIMERJALNA ANALIZA KAZALNIKOV POSLOVANJA

Analiziranje s kazalniki je najbolj priljubljena metoda za analiziranje računovodskih izkazov. Kazalniki so relativna števila, pridobljena z delitvijo ene gospodarske kategorije z drugo. Kazalniki so izraženi kot stopnja udeležbe, indeksi ter koeficienti (Igličar & Hočevnar, 2011, str. 259). Obstaja veliko različnih kazalnikov, saj lahko med seboj analiziramo različne postavke. Jaz bom uporabila tiste kazalnike, za katere menim, da so za analizo podjetja najbolj smiselni.

V nadaljevanju bom izbrano podjetje primerjala s sorodnim podjetjem BDS Sremič, d. o. o., ki ima sedež v Krškem. Za izdelavo analize in opis sorodnega podjetja sem uporabila javno dostopne podatke.

Pri izbiri sorodnega podjetja sem bila pozorna na to, da se obe podjetji ukvarjata z enako dejavnostjo in to je oddajanje sob v hotelih in podobnih nastanitvenih obratih. Naslednja podobnost med obema podjetjema je tudi ta, da se ne nahajata v turistično privlačnih destinacijah, ki bi gostom ponujala različne turistične znamenitosti, sprostitve in zabavo. Pri njih se ustavljajo popotniki, ki potrebujejo počitek preden nadaljujejo pot k izbrani destinaciji. Obe podjetji sta mikropodjetji, ponujata približno enako kakovost storitev in njihovi začetki poslovanja segajo v 90. leta prejšnjega stoletja. Prav ta podobnost je pripomogla k pridobivanju čim bolj točnih rezultatov pri analizi kazalnikov.

Podjetje BDS Sremič je ustanovljeno 5. decembra leta 1989. Hotel se nahaja v novem delu mesta in ponuja gostom prijetno počutje v 72 sobah in 4 apartmajih s skupno 156 ležišč. Del hotela je urejen kot študentski dom, ki je namenjen bivanju študentov fakultete za energetiko (BDS Sremič d. o. o., brez datuma). Ustanovitelja podjetja sta BDS, d. o. o., s 97,23-% deležem in Senica Magda z 2,77-% deležem (TSmedia d. o. o., brez datuma).

Tabela 7: Podatki o poslovanju sorodnega podjetja od 2014 do 2018

Postavka/leto (v EUR)	2014	2015	2016	2017	2018
Čisti prihodki od prodaje	464.857	433.264	429.268	368.020	428.818
Čisti dobiček/izguba	-64.214	46.481	52.383	16.955	3.746
Prenesena izguba	-1.096.707	-1.160.921	-1.114.440	-1.062.056	-1.045.099
Sredstva na dan 31. 12.	2.652.191	2.408.422	2.437.671	2.448.855	2.449.181
Kapital na dan 31. 12.	1.764.230	1.810.712	1.863.096	1.880.051	1.883.797
Povprečno št. Zaposlenih	9,41	10,40	7,99	7,64	6,77

Vir: Ajpes(2015), Ajpes (2016), Ajpes (2017), Ajpes (2018) in Ajpes (2019).

Kot je razvidno iz tabele 7 podjetje, je v letu 2014 poslovalo z izgubo. Ostala analizirana leta je podjetje uspešno poslovalo in z ustvarjenim dobičkom pokrivalo preneseno izgubo. Prenesena izguba je v letu 2015 znašala 1.160.921 EUR in se je čez leta manjšala, a je kljub temu v letu 2018 še vedno znašala nekaj več kot milijon EUR. Kapital se skozi celotno analizirano obdobje viša, in sicer iz 1.764.230 EUR v letu 2014 se je zvišal na 1.883.797 EUR v letu 2018, to je kar 119.597 EUR več. Medtem ko se je kapital višal

skozi analizirano obdobje, so se sredstva zmanjšala, in sicer so v letu 2014 znašala 2.652.191 EUR, v letu 2018 pa 2.449.181 EUR, to je kar 203.010 EUR manj.

4.1 Kazalnik plačilne sposobnosti

Naslednji kazalnik, ki ga bom izračunala, imenujemo "hitri koeficient" in nam pove, ali je podjetje sposobno poravnati kratkoročne dolgove. Če se kazalnik približuje vrednosti 0, pomeni, da ima podjetje manj likvidnih sredstev za poravnavo kratkoročnih obveznosti. Slabost tega kazalnika je v tem, da se nanaša na podatke, ki so bili takšni v določenem trenutku in nam ne pove ali bo podjetje plačilno sposobno v prihodnosti (Igličar & Hočevvar, 2011, str. 269).

$$\text{Hitri koeficient} = \frac{\text{denarna sredstva} + \text{kratkoročne finančne naložbe}}{\text{kratkoročne obveznosti}} \quad (1)$$

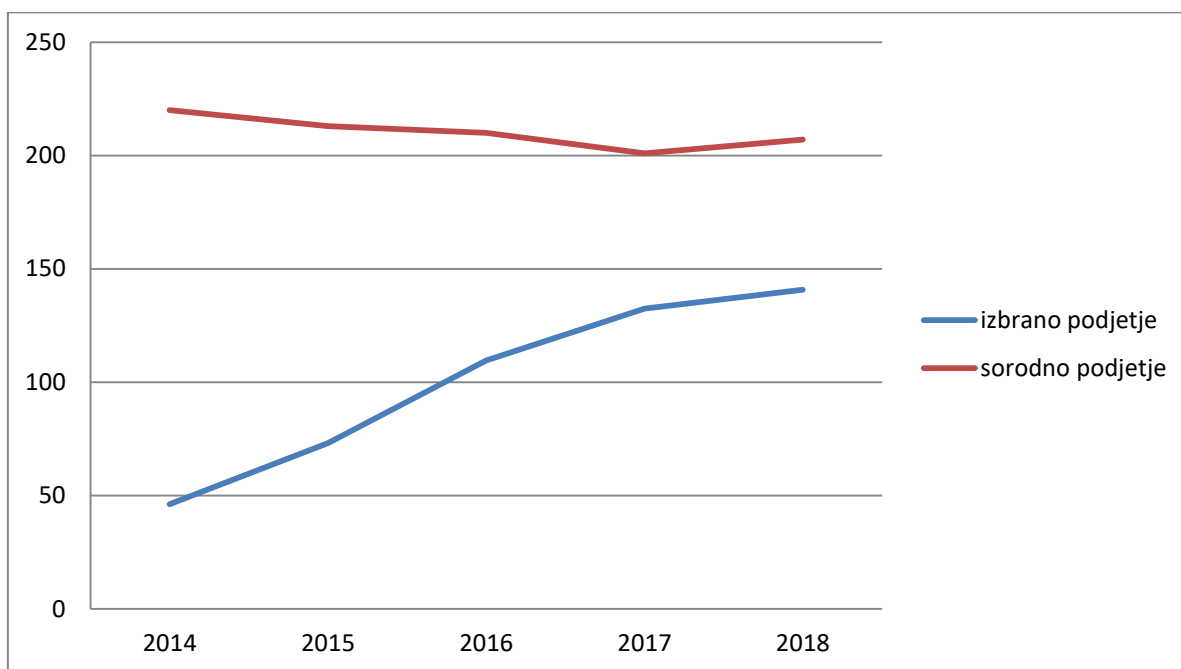
Tabela 8: Izračun hitrega koeficienta

Postavka/leto (v EUR)	2014	2015	2016	2017	2018
Denarna sredstva + kratkoročne finančne naložbe izbranega podjetja (31. 12.)	357.539	384.547	444.211	511.253	546.827
Kratkoročne obveznosti izbranega podjetja (31. 12.)	273.024	210.496	159.377	132.054	92.322
Vrednost kazalnika (v %)	131	183	279	387	592
Denarna sredstva + kratkoročne finančne naložbe sorodnega podjetja (31. 12.)	1.126.923	1.103.006	1.122.289	1.113.316	1.104.004
Kratkoročne obveznosti sorodnega podjetja (31. 12.)	511.413	517.353	533.171	554.238	533.676
Vrednost kazalnika (v %)	220	213	210	201	207

Vir: Ajpes(2015), Ajpes (2016), Ajpes (2017), Ajpes (2018) in Ajpes (2019).

Če pogledamo tabelo 8 pri izbranem podjetju, vidimo, da je bilo sposobno poravnati vse svoje kratkoročne obveznosti skozi celotno analizirano obdobje. Sposobnost poplačila se je skozi leta čedalje višala.

Slika 1: Hitri koeficient

Vir: lastno delo.

V letih 2014 in 2015 je podjetje imelo manjšo vrednost kazalnika, in sicer je v letu 2014 znašal 131 %, v letu 2015 pa 183 %, a vseeno dovolj za poravnavo kratkoročnih obveznosti. V letu 2016 je se vrednost kazalnika zvišala, saj so se kratkoročne obveznosti znižale, a denarna sredstva in kratkoročne finančne naložbe zvišale. Vrednost kazalnika je zrastle na 279 %, kar je 96 odstotnih točk več kot predhodno leto. Najvišja vrednost kazalnika v analiziranem letu je bila 592 % v letu 2018, ko so se kratkoročne obveznosti zmanjšale na 92.322 EUR, medtem ko so se denarna sredstva ter kratkoročne finančne naložbe zvišale na 546.827 EUR.

Sorodno podjetje je bilo prav tako od začetka sposobno poplačati svoje kratkoročne obveznosti, saj so vedno imeli veliko več likvidnih sredstev kot obveznosti. Čeprav se jim skozi leta kazalnik zmanjšuje, imajo še vedno veliko likvidnih sredstev za poravnavo obveznosti kot je razvidno iz slike 1.

Obe analizirani podjetji sta kratkoročno plačilno sposobni, v primeru, da je treba nemudoma poravnati kratkoročne obveznosti. Kot je razvidno iz tabele 8, je izbrano podjetje v letu 2018 imelo veliko večjo vrednost koeficienta kot sorodno podjetje. V izbranem podjetju se je vrednost koeficienta konstantno višala, medtem ko je v sorodnem podjetju v letu 2017 padla za 8 odstotnih točk.

4.2 Kazalnik stanja financiranja

Kazalnik delež kapitala v financiranju nam pokaže delež oziroma odstotek kapitala med obveznostmi do virov sredstev. Večja kot je vrednost kazalnika, večji je delež kapitala in

posledično je podjetje manj finančno tvegano za svoje upnike (Igličar & Hočevár, 2011, str. 260).

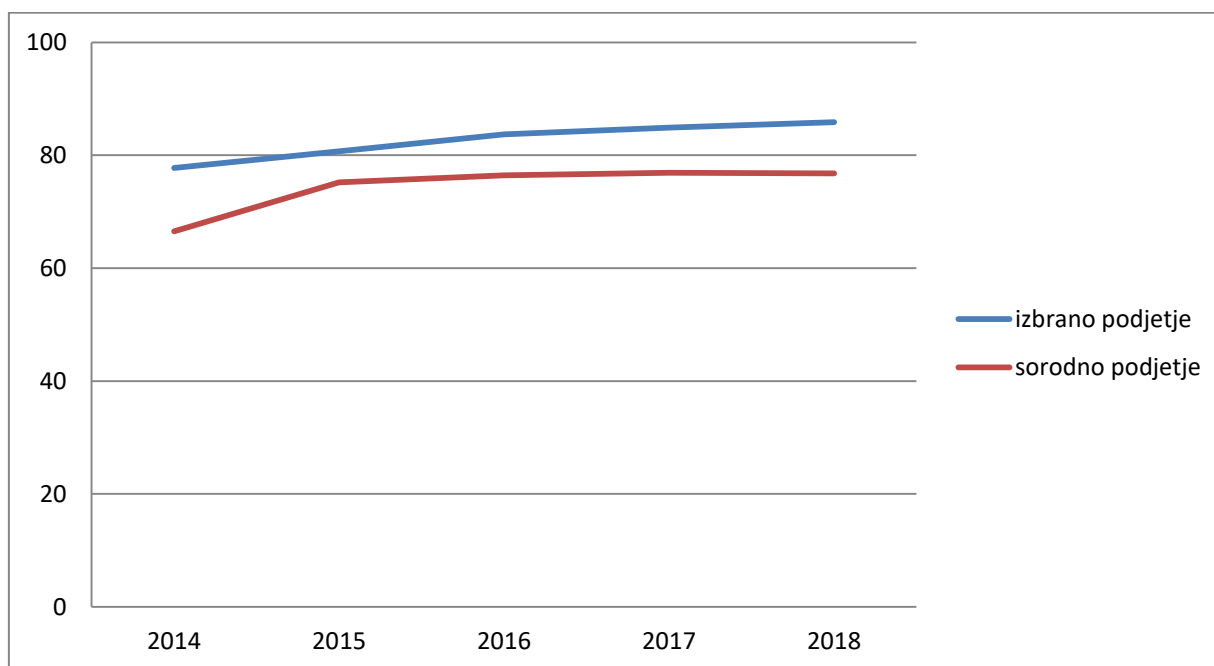
$$\text{Delež kapitala v financiranju} = \text{kapital} / \text{obveznosti do virov sredstev} \quad (2)$$

Tabela 9: Izračun deleža kapitala v financiranju

Postavka/leto (v EUR)	2014	2015	2016	2017	2018
Kapital izbranega podjetja (31. 12.)	1.609.018	1.668.503	1.728.574	1.795.810	1.844.885
Obveznosti do virov sredstev izbranega podjetja (31. 12.)	2.070.046	2.067.003	2.075.9950	2.115.868	2.148.656
Vrednost kazalnika (v %)	77,73	80,72	83,27	84,87	85,86
Kapital sorodnega podjetja (31. 12.)	1.764.230	1.810.712	1.863.096	1.883.797	1.880.051
Obveznosti do virov sredstev sorodnega podjetja (31. 12.)	2.652.191	2.408.422	2.437.671	2.449.182	2.448.855
Vrednost kazalnika (v %)	66,52	75,18	76,43	76,92	76,77

Vir: Ajpes(2015), Ajpes (2016), Ajpes (2017), Ajpes (2018) in Ajpes (2019).

Slika 2: Delež kapitala v financiranju

Vir: lastno delo.

V letu 2018 je kapital izbranega podjetja predstavljal 85,86 % celotnih obveznosti do virov sredstev. Kot je razvidno iz zgornje tabele, je odstotek lastnega kapitala rasel iz leta v leto, kar je dobro za podjetje, saj se večinoma financirajo z lastnimi sredstvi. Takšen način financiranja je najbolj zaželena oblika, ker podjetje predvsem uporablja samo lastnikov denar, a ne tujega.

V sorodnem podjetju stopnja lastniškega financiranja znaša okoli 76 % čez vsa analizirana leta in je nekoliko nižja v primerjavi z izbranim podjetjem. Obe podjetji se večinoma financirata z lastnimi sredstvi, kar je najkakovostnejša oblika financiranja, saj je kapital trajen vložek lastnika podjetja in nima zapadlosti ter ga do likvidacije podjetja ni treba vrniti.

4.3 Kazalniki gospodarnosti in donosnosti

Gospodarnost je razmerje med celotnimi prihodki in celotnimi odhodki, kar pomeni, da podjetje uspešno posluje oziroma dosega dobiček, če je vrednost kazalnika večja od 1. To pomeni, da je podjetje ustvarilo več prihodkov kot odhodkov.

$$\text{Koeficient celotne gospodarnosti} = \text{celotni prihodki} / \text{celotni odhodki} \quad (3)$$

Tabela 10: Izračun koeficienta celotne gospodarnosti

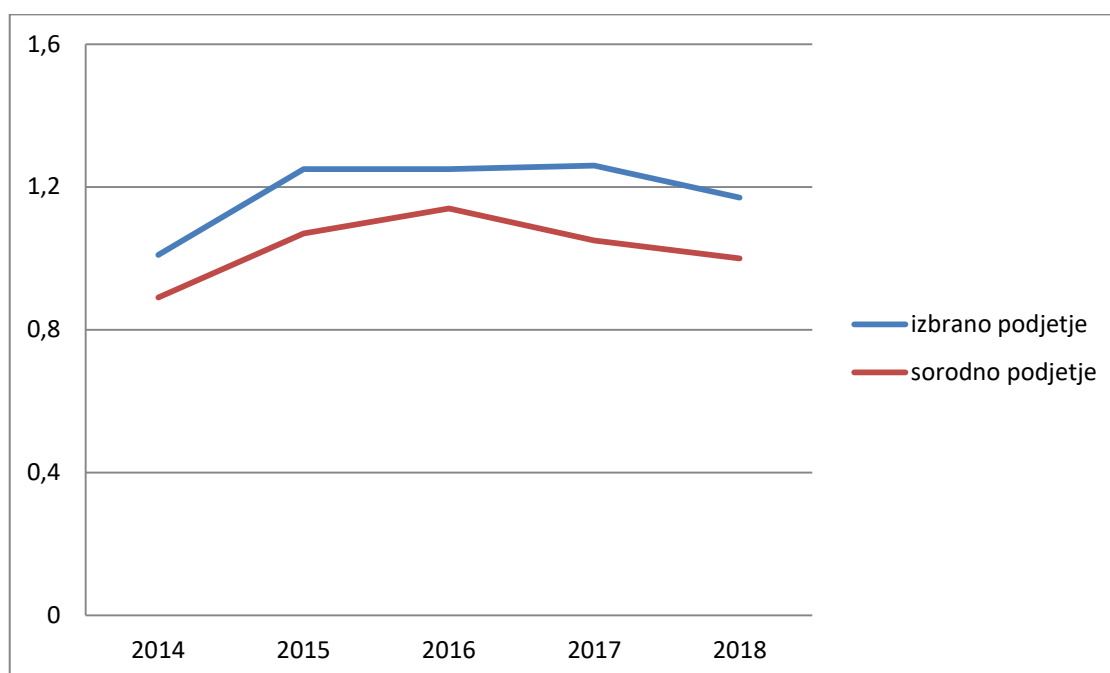
Postavka/leto (v EUR)	2014	2015	2016	2017	2018
Celotni prihodki izbranega podjetja	307.308	322.057	327.302	362.984	380.522
Celotni odhodki izbranega podjetja	304.867	257.036	261.636	287.791	326.052
Vrednost kazalnika za izbrano podjetje	1,01	1,25	1,25	1,26	1,17
Celotni prihodki sorodnega podjetja	505.866	797.411	470.022	411.663	456.098
Celotni odhodki sorodnega podjetja	570.080	747.079	412.928	393.345	452.253
Vrednost kazalnika za sorodno podjetje	0,89	1,07	1,14	1,05	1,00

Vir: Ajpes(2015), Ajpes (2016), Ajpes (2017), Ajpes (2018) in Ajpes (2019).

Iz zgornje tabele se vidi, da je gospodarnost skozi celotno analizirano obdobje za izbrano podjetje približno enaka, razen v letu 2014. V letu 2014 je podjetje poslovalo na robu ekonomičnosti, ker so bili prihodki približno enaki odhodkom. Kazalnik celotne ekonomičnosti nam pove, da je podjetje na 1 EUR odhodkov v povprečju ustvarilo 1,01 EUR prihodkov v letu 2014. Po letu 2014 se je v izbranem podjetju stanje poboljšalo, kar je razvidno iz vrednosti kazalnika. Najvišjo vrednost ima kazalnik leta 2017, kar nam pove, da je podjetje na 1 EUR odhodkov ustvarilo 1,26 EUR prihodkov.

Sorodno podjetje je imelo tudi najslabšo vrednost kazalnika leta 2014 kot je razvidno iz slike 3, in sicer so na 1 EUR odhodkov ustvarili 0,89 EUR prihodkov. Pri analiziranju odhodkov sem opazila, da ima sorodno podjetje veliko večje stroške dela, amortizacije ter porabljenega materiala kot izbrano podjetje in zaradi tega je njihov kazalnik nekoliko nižji kot v izbranem podjetju.

Slika 3: Kazalnik celotne gospodarnosti

Vir: lastno delo.

Kazalnik čiste dobičkonosnosti kapitala nam pove, koliko čistega dobička oziroma izgube je podjetje ustvarilo na 1 EUR vloženega kapitala. Ta kazalnik je najbolj zanimiv za lastnike podjetja oziroma delničarje, ker jim pove, kako uspešno poslovanje upravlja z njihovim premoženjem, saj je naložba v kapital ena izmed bolj tveganih finančnih naložb (Igličar & Hočevár, 2011, str. 277).

$$\text{Koefficient čiste dobičkonosnosti kapitala} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{povprečni kapital}} \quad (4)$$

Tabela 11: Izračun koeficienta čiste dobičkonosnosti kapitala

Postavka/leto (v EUR)	2014	2015	2016	2017	2018
Čisti dobiček/izguba izbranega podjetja	-549	59.485	60.071	67.236	49.074
Povprečni kapital izbranega podjetja	1.609.018	1.638.760	1.698.538	1.762.192	1.820.347
Kazalnik čiste donosnosti kapitala izbranega podjetja (v %)	-0,03	3,63	3,54	3,63	2,70
Čisti dobiček/izguba sorodnega podjetja	-64.214	46.481	52.383	16.955	3.746

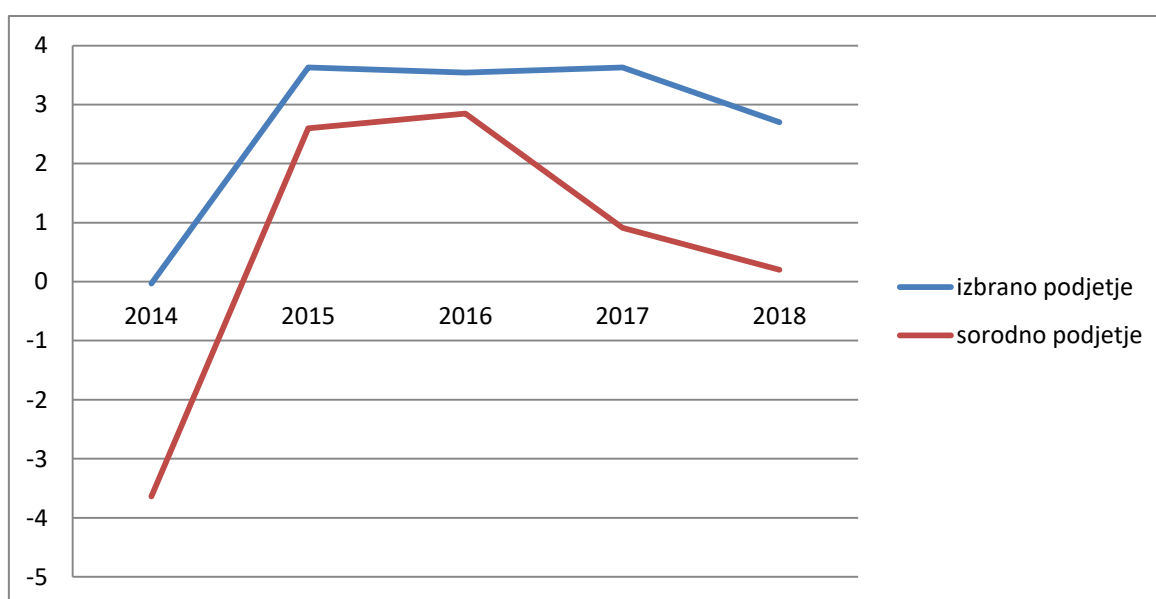
se nadaljuje

Tabela 11: Izračun koeficienta čiste dobičkonosnosti kapitala (nad.)

Postavka/leto (v EUR)	2014	2015	2016	2017	2018
Povprečni kapital sorodnega podjetja	1.764.230	1.787.471	1.836.904	1.871.574	1.881.924
Kazalnik čiste donosnosti kapitala sorodnega podjetja (v %)	-3,64	2,6	2,85	0,91	0,20

Vir: Ajpes(2015), Ajpes (2016), Ajpes (2017), Ajpes (2018) in Ajpes (2019).

Slika 4: Kazalnik čiste dobičkonosnosti kapitala

Vir: lastno delo.

Kot vidimo pri izračunanem kazalniku, je pri izbranem podjetju v letu 2014 kazalnik negativen, ker je podjetje poslovalo z izgubo. Po letu 2014 je podjetje poslovalo uspešnejše, kar pomeni, da je podjetje donosno poslovalo. Najvišjo vrednost je kazalnik dosegel leta 2015 in 2017, ko je znašal 3,63 %. Iz tega kazalnika lahko vidimo, da je poslovodstvo učinkovito pri ustvarjanju dobička s sredstvi, ki jih je lastnik investiral v podjetje, saj je kazalnik skozi celotno analizirano obdobje pozitiven z izjemo leta 2014, ko je podjetje poslovalo z izgubo.

Pri sorodnem podjetju je kazalnik najvišji leta 2016, ko je znašal 2,85 %, nato pa upadel na 0,91 % v letu 2017 in še enkrat upadel v letu 2018 na 0,20 %. Vzrok za upad kazalnika je zmanjšanje dobička. Sorodno podjetje ima slabše rezultate kot izbrano podjetje, saj v zadnjih dveh letih posluje s slabim dobičkom, medtem ko pa izbrano podjetje ima nekoliko nižji dobiček, ampak še vedno ne toliko izrazito.

Kazalnik donosnosti sredstev nam pove, koliko čistega dobička oziroma izgube je podjetje ustvarilo na 1 EUR vloženih sredstev (Igličar & Hočevnar, 2011, str. 276).

$$\text{Donosnost sredstev} = \text{celotni dobiček} + \text{finančni odhodki} / \text{povprečna sredstva} \quad (5)$$

Tabela 12: Izračun koeficienta čiste donosnosti sredstev

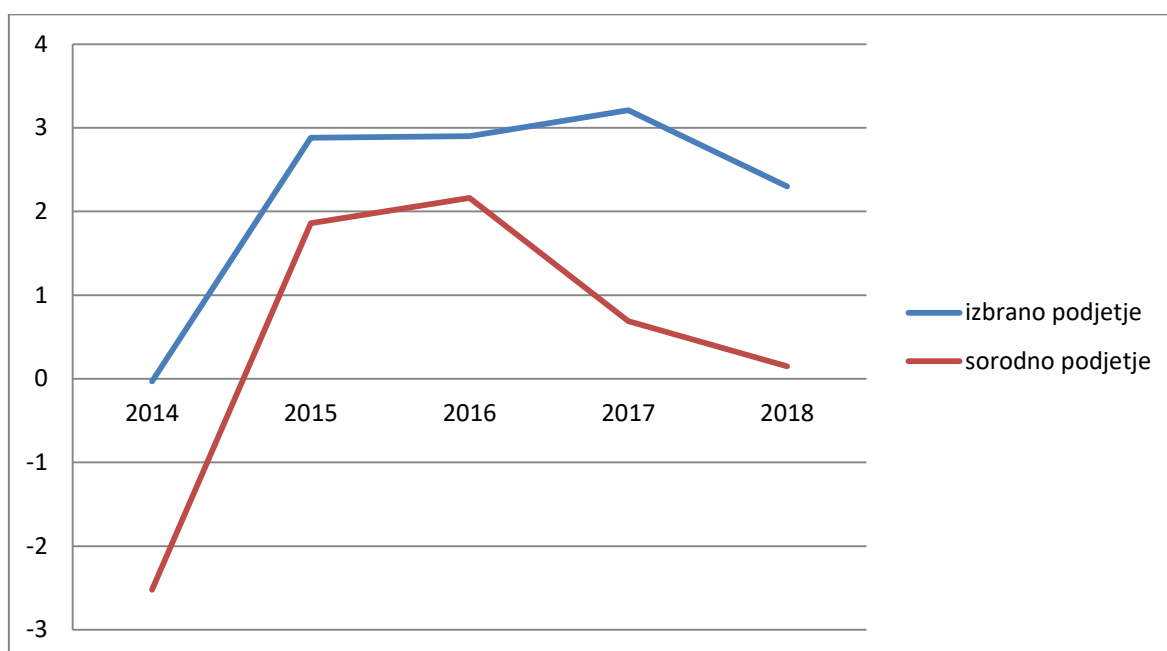
Postavka/leto (v EUR)	2014	2015	2016	2017	2018
Celotni dobiček + finančni odhodki izbranega podjetja	24.464	76.149	71.351	78.334	57.165
Povprečno stanje sredstva izbranega podjetja	2.070.046	2.068.524	2.071.479	2.095.911	2.132.262
Kazalnik donosnosti sredstev izbranega podjetja (v %)	1,18	3,68	3,45	3,74	2,68
Celotni dobiček + finančni odhodki sorodnega podjetja	-36.747	111.052	59.199	21.058	6.706
Povprečno stanje sredstva sorodnega podjetja	2.652.191	2.530.307	2.423.047	2.443.263	2.449.019
Kazalnik donosnosti sredstev izbranega podjetja (v %)	-1,39	4,39	2,44	0,86	0,27

Vir: Ajpes(2015), Ajpes (2016), Ajpes (2017), Ajpes (2018) in Ajpes (2019).

Izbrano podjetje je poslovalo pozitivno, kar nam pokažejo izračunani koeficienti, saj so vsi pozitivni. Kazalnik je z analiziranimi leti rasel in dosegel najvišjo vrednost v letu 2017, ko je znašal 3,74 %, nato pa naslednje leto vpadel za 1,06 odstotne točke. Razlog za upad je povečan strošek plač, saj je podjetje na novo zaposlilo osebo za polni delovni čas.

Pri sorodnem podjetju je bil kazalnik najnižji leta 2014, ko je podjetje poslovalo z veliko izgubo. Sorodno podjetje ima nekoliko nižji kazalnik kot pa preučevano podjetje, in sicer kazalnik je v letu 2014 znašal -1,39 %, nato rasel do 4,39 % v letu 2015, kar je najvišja vrednost kazalnika v analiziranem obdobju. V letu 2016 je kazalnik padel in ta trend nadaljeval do leta 2018, ko je znašal 0,27 %. Razlog za upad kazalnika je slabše poslovanje podjetja.

Slika 5: Kazalnik donosnosti sredstev

Vir: lastno delo.

Pri analiziranju obeh podjetji je razvidno, da izbrano podjetje bolj učinkovito upravlja svoja sredstva, ki jih ima na razpolago kot sorodno, saj imajo vrednost kazalnika skozi celotno analizirano obdobje pozitivno. Medtem ko se sorodno podjetje bojuje z negativno vrednostjo kazalnika ter v zadnjih letih močnim upadanjem, kar vidimo iz slike 5.

Kazalnik čiste dobičkonosnosti prihodkov od prodaje nam prikazuje, kolikšen je odstotek čistega dobička v čistih prihodkih od prodaje (Igličar & Hočevvar, 2011, str. 276).

$$\text{Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{čisti prihodki od prodaje}} \quad (6)$$

Tabela 13: Kazalnik čiste dobičkonosnosti prihodkov od prodaje

Postavka/leto (v EUR)	2014	2015	2016	2017	2018
Čisti dobiček/izguba izbranega podjetja	-549	59.485	60.071	67.236	49.074
Čisti prihodki od prodaje izbranega podjetja	297.798	320.412	326.478	358.029	370.528

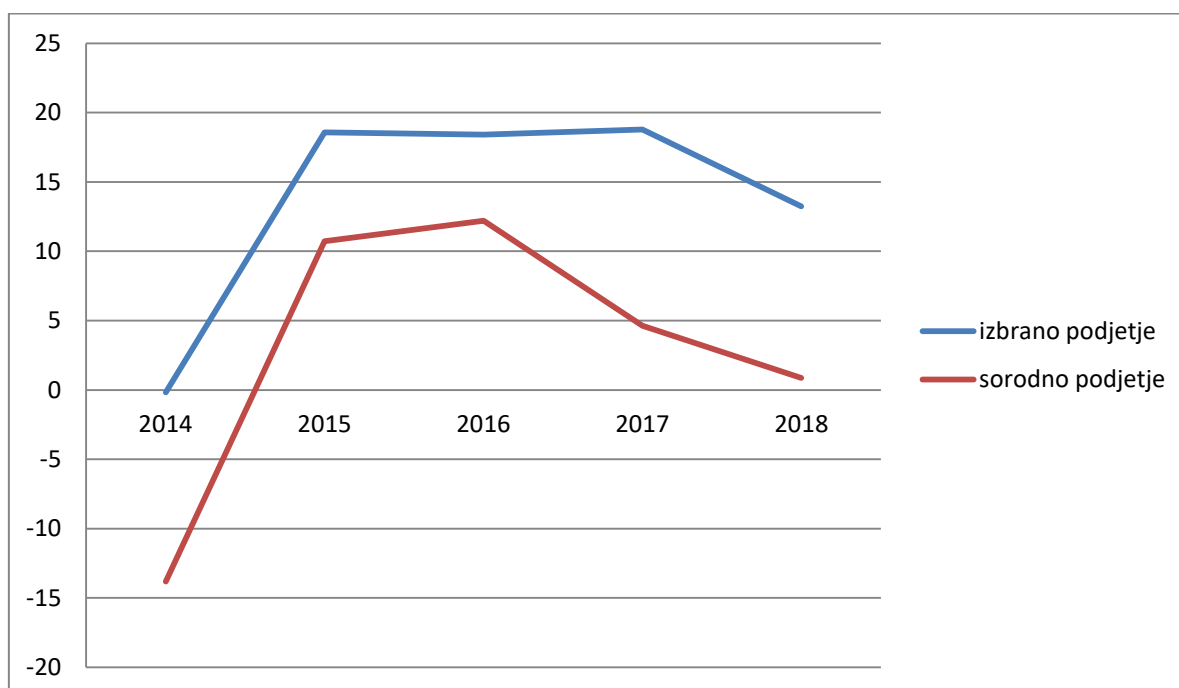
se nadaljuje

Tabela 13: Kazalnik čiste dobičkonosnosti prihodkov od prodaje (nad.)

Postavka/leto (v EUR)	2014	2015	2016	2017	2018
Kazalnik čiste donosnosti prihodkov od prodaje izbranega podjetja (v %)	-0,18	18,57	18,40	18,78	13,24
Čisti dobiček/izguba sorodnega podjetja	-64.214	46.481	52.383	16.955	3.746
Čisti prihodki od prodaje sorodnega podjetja	464.857	433.264	429.268	368.020	428.818
Kazalnik čiste donosnosti prihodkov od prodaje sorodnega podjetja (v %)	-13,81	10,73	12,20	4,62	0,87

Vir: Ajpes(2015), Ajpes (2016), Ajpes (2017), Ajpes (2018) in Ajpes (2019).

Slika 6: Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje

Vir: lastno delo.

Iz slike 6 vidimo, da je imelo izbrano podjetje glede na sorodno podjetje skozi vsa leta večji kazalnik čiste donosnosti prihodkov od prodaje. Najnižja vrednost kazalnika pri izbranem podjetju je bila leta 2014, ko je bil kazalnik negativen, razlog za negativen kazalnik je slabo poslovno leto, saj je podjetje imelo izgubo. Naslednje leto je podjetje zelo dobro poslovalo, kar je razvidno tudi po kazalniku, saj je znašal 18,57 %. Najvišja vrednost kazalnika je bila leta 2017, ko je znašala 18,78 %, naslednje leto pa je padla za 5,54 odstotne točke na 13,24 %.

Pri sorodnem podjetju je iz tabele 13 razvidno, da je podjetje imelo leta 2014 najnižji kazalnik, saj je znašal -13,81 %. Naslednji dve leti je podjetje zelo dobro poslovalo, kar je razvidno tudi iz izračunanega kazalnika, saj je v letu 2015 znašal 10,73 %, v letu 2016 pa 12,20 %. V letu 2017 pa je kazalnik ponovno padel, in sicer za 7,58 odstotne točke na 4,62 %. V letu 2018 se kazalnik ni dvignil, ampak se je dodatno zmanjšal, in sicer na 0,87 %.

Iz izračunanega kazalnika je razvidno, da izbrano podjetje veliko bolje posluje in da ustvari več dobička iz čistih prihodkov od prodaje. V izbranem podjetju so imeli najvišjo vrednost kazalnika v letu 2017, ko je znašal 18,78 %, v sorodnem podjetju pa leta 2016, ko je znašal 12,20 %, kar je 6,58 odstotne točke manj od izbranega podjetja.

Čeprav ima sorodno podjetje višje prihodke od prodaje skozi celotno analizirano obdobje, je njihov kazalnik donosnosti prihodkov veliko nižji kot v izbranem podjetju, kar pomeni, da izbrano podjetje veliko bolj obvladuje stroške poslovanja ter tako dosežejo višji dobiček.

SKLEP

V diplomskem delu sem analizirala poslovanje podjetja Presta, d. o. o., za obdobje od leta 2014 do leta 2018, nato pa sem izbrano podjetje s pomočjo kazalnikov poslovanja primerjala s konkurenčnim podjetjem. Za konkurenčno podjetje sem izbrala podjetje BDS Sremič, d. o. o., ker ima podobne attribute kot izbrano podjetje, želela pa sem dobiti čim bolj točne vrednosti kazalnikov.

Pri analizi poslovnega izida sem prikazala analizo prihodkov in odhodkov v letih 2017 in 2018 ter ugotovila, da je podjetje v obeh letih poslovalo pozitivno, a da se je čisti dobiček zmanjšal v letu 2018 v primerjavi z predhodnim letom, čeprav so se čisti prihodki od prodaje v letu 2018 zvišali za 5 %. Razlog za to so višji poslovni odhodki, ki so se zvišali kar za 15 %. Na zviševanje odhodkov so najbolj vplivali stroški dela, ki so v primerjavi z letom 2017 večji kar za 23 %, ter cene različnih storitev.

Pri analizi bilance stanja sem ugotovila, da so se dolgoročna sredstva v letu 2018 zmanjšala glede na predhodno leto. Razlika ni bila tako velika, saj so se zmanjšala za samo 1 %, razlog pa je bila prodaja službenega vozila. Analiza kratkoročnih sredstev je pokazala, da so se kratkoročna sredstva zvišala za 7 %, predvsem zaradi ustvarjene zaloge, ki je podjetje pred letom 2018 ni imelo. V ustvarjenih zalogah je material za prenovu

talnega gretja, katere podjetje namerava uporabiti v naslednjem letu. Poleg zalog so se tudi zvišale kratkoročne finančne terjatve predvsem zaradi poslovnega prostora v Šempetru, ki ga je podjetje prenovilo in ga namerava prodati. Analiza obveznosti do virov sredstev pa je pokazala minimalne spremembe, saj so se dolgoročne obveznosti zvišale zaradi nakupa novega službenega avtomobila ter kratkoročne obveznosti zmanjšale predvsem zaradi zmanjšane prejetega posojila.

S primerjalno analizo kazalnikov sem ugotovila, da sta obe podjetji v celotnem analiziranem obdobju poslovali uspešno, razen v letu 2014, ko sta poslovali z majhno izgubo. Pri kazalniku plačilne sposobnosti sem ugotovila, da sta obe podjetji sposobni poravnati svoje kratkoročne obveznosti, saj sta obe podjetji imeli več likvidnih sredstev kot pa kratkoročnih obveznosti. Na koncu leta 2018 je imelo izbrano podjetje vrednost kazalnika dvakrat večjo kot sorodno podjetje, kar pomeni, da so imeli več denarnih sredstev in kratkoročnih finančnih naložb, ki jih lahko pretvorijo v likvidno sredstvo za poplačilo kratkoročnih obveznosti. S kazalnikom donosnosti prihodkov od prodaje sem ugotovila, da izbrano podjetje ustvari več dobička iz svojih čistih prihodkov od prodaje, saj so leta 2017 ustvarili 18,78 % dobička od 370.528 EUR čistih prihodkov od prodaje. V sorodnem podjetju pa so imeli najvišjo vrednost kazalnika 12,20 %, kar pomeni, da so ustvarili 12,20 % dobička od 429.268 EUR čistih prihodkov od prodaje.

Skozi celotno analizirano obdobje je vrednost kazalnikov izbranega podjetja višja kot v sorodnem podjetju, kar pomeni, da izbrano podjetje boljše posluje kot sorodno podjetje. Izbrano podjetje bolj učinkovito uporablja svoja sredstva, ki jih ima na razpolago, prav tako bolj obvladuje stroške poslovanja, kar neposredno vpliva na vrednost večine kazalnikov.

S pomočjo kazalnika dobičkonosnosti kapitala sem ugotovila, da je poslovodstvo podjetja učinkovito pri ustvarjanju dobička s sredstvi, ki jih je lastnik investiral v podjetje ter prišla do zaključka, da se je lastniku njegova odločitev o zamenjavi vodstva podjetja izplačala. Če bo podjetje na enak način poslovalo še naprej, bo v nadaljnjih dveh ali treh letih pokrilo celotno izgubo in se lahko razvijalo naprej brez tega bremena.

LITERATURA IN VIRI

1. AJPES. (2015, 4. maj). *BDS Sremič d. o. o. letno poročilo 2014*. Pridobljeno 1. septembra 2019 iz https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5000475000&id_prikaza=1&id=736716#porocilo
2. AJPES. (2016, 3. maj). *BDS Sremič d. o. o. letno poročilo 2015*. Pridobljeno 1. septembra 2019 iz https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5000475000&id_prikaza=1&id=3950474#porocilo
3. AJPES. (2017, 3. maj). *BDS Sremič d. o. o. letno poročilo 2016*. Pridobljeno 1. septembra 2019 iz https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5000475000&id_prikaza=1&id=7756382#porocilo

4. AJPES. (2018, 26. april). *BDS Sremič d. o. o. letno poročilo 2017*. Pridobljeno 1. septembra 2019 iz https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5000475000&id_prikaza=1&id=9848018#porocilo
5. AJPES. (2019, 25. april). *BDS Sremič d. o. o. letno poročilo 2018*. Pridobljeno 1. septembra 2019 iz https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5000475000&id_prikaza=1&id=10934485#porocilo
6. AJPES. (2015, 4. maj). *Presta d. o. o. letno poročilo 2014*. Pridobljeno 1. avgust 2019 iz https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5456568000&id_prikaza=1&id=616244#porocilo
7. AJPES. (2016, 3. maj). *Presta d. o. o. letno poročilo 2015*. Pridobljeno 1. avgust 2019 iz https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5456568000&id_prikaza=1&id=3961173#porocilo
8. AJPES. (2017, 3. maj). *Presta d. o. o. letno poročilo 2016*. Pridobljeno 1. avgust 2019 iz https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5456568000&id_prikaza=1&id=7767425#porocilo
9. AJPES. (2018, 26. april). *Presta d. o. o. letno poročilo 2017*. Pridobljeno 1. avgust 2019 iz https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5456568000&id_prikaza=1&id=9835268#porocilo
10. AJPES. (2019, 25. april). *Presta d. o. o. letno poročilo 2018*. Pridobljeno 1. avgust 2019 iz https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5456568000&id_prikaza=1&id=10944113#porocilo
11. BDS Sremič, d. o. o. (brez datuma). *Hotel City Krško*. Pridobljeno 1. september 2019 iz <http://www.city-hotel.si/>
12. Čadež, S., Hočevar, M. (2008). *Stroškovno računovodstvo*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
13. Data, d. o. o. (2015, 29. december). *Kaj je bilanca stanja in izkaz poslovnega izida?* [objava na blogu]. Pridobljeno 3. avgusta 2019 iz <https://data.si/blog/2015/12/29/bilanca-stanja-izkaz-poslovnega-izida/>
14. Igličar, A. & Hočevar, M. (2011). *Računovodstvo za managerje*. Ljubljana: GV Založba.
15. Presta, d. o. o. (2018a). *Izkoriščenost nastanitvenih kapacitet za leto 2018* (interno gradivo). Nova Gorica: Presta d. o. o.
16. Presta, d. o. o. (2018b). *Zbirnik obračuna osnovnih sredstev za leto 2018* (interno gradivo). Nova Gorica: Presta d. o. o.
17. TSmedia, d. o. o. (brez datuma). *BDS Sremič, d. o. o.* pridobljeno 1. september 2019 iz <https://www.bizi.si/BDS-SREMIC-D-O-O/>